

עת"א 17623/04/16 - רועי מיכאל, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

22 מאי 2016

עת"א 17623-04-16 מיכאל(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
בפני כבוד השופט ר' שפירא, ס. נשיא

העותר רועי מיכאל,

ע"י ב"כ עו"ד מ. כרמל

נגד

המשיבים

1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

פסק דין

העותר מרצה מאסר למשך חמש שנים לאחר שהורשע בעבירות מין. בעבר שולב בתכנית טיפולית לעברייני מין בכלא חרמון. עקב הפרת תנאי תכנית, באירוע שבו הפגין אלימות כלפי אסיר אחר, הוחלט על הרחקתו מהתכנית. בהתאם הועבר האסיר לכלא כרמל. על פי נהלי שב"ס אסיר המורחק מהתכנית הנ"ל לא יוכל לחזור ולהשתלב בה במשך שנה מהמועד שהורחק. עתירתו של האסיר מופנית כנגד סירוב שב"ס להחזירו לתכנית או לשלבו בתכנית טיפולית אחרת לעברייני מין. לטענת ב"כ העותר אין כל הגיון או תכלית במצב בו האסיר מצוי תקופה של שנה ללא כל הליך טיפולי. לטענתו תקופת השנה שנקבע להרחקה אינה מעוגנת בהגיון מקצועי אלא שמדובר בכלל שרירותי. בהתאם עותר הוא להורות על שילובו המחודש בתכנית הטיפולית ממנה הורחק, או לחילופין בתכנית דומה.

שב"ס מאשר את עיקרי העובדות כפי שהוצגו ע"י ב"כ העותר. כן מאשר הוא כי ההחלטה על הרחקת העותר לתקופה של שנה מהתכנית, בטרם תישקל האפשרות לשלבו בה מחדש, נעשתה בהתאם לנהל שגובש בשב"ס ומצוי כעת בהליכי אישור סופיים. שב"ס רואה בצורה שונה מהעותר את חומרת הפרת תנאי התכנית. שב"ס מצוין כי במהלך שהותו במחלקה הטיפולית, בה שולב בנובמבר 2013, ביצע העותר מספר עבירות משמעת: עישון במסדרון, התנהגות אלימה, זאת עוד בשנת 2014. העותר הוזהר, הושאר במחלקה לאור התרשמות מטפלו כי על אף עבירות המשמעת יוכל להפיק תועלת מטיפול. בנובמבר 2015, לאור אלימות פיזית כלפי מטופל אחר והערכה כי אינו מצליח לערוך שינוי ולהפיק תועלת, הוחלט על הרחקתו מהמחלקה לאחר שנתיים של טיפול.

שב"ס מצוין כי רצונו של העותר היום לשוב לטיפול במחלקה הינו חלק מתהליך בחינה עצמית. בנובמבר 2016 ניתן יהיה לשוב ולשקול הפנייתו לטיפול במחלקה בביס"ר חרמון או באחת מהמחלקות הנוספות לטיפול בעברייני מין.

לאחר שבחנתי את טענות ב"כ הצדדים החלטתי לדחות את העתירה, בכפוף לאמור להלן:

סעיף 20' לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, תשס"ו-2006 (להלן: "החוק") קובע כדלקמן:

(א)

(ב) השר לביטחון הפנים, בהתייעצות עם שר הבריאות, יקים מערך בשירות בתי

הסוהר שתפקידו לגבש תכניות לשיקום מונע בבית סוהר לאסירים עברייני מין ולבצען (בפרק זה - מערך השיקום בבתי הסוהר) תכניות כאמור יגובשו בתיאום עם היחידה של משרד הבריאות.

(ג) השר לביטחון הפנים ושר הבריאות, יפרסמו, כל אחד בהתייעצות עם השר האחר,

נהלים לעניין ביצוע תכניות כאמור בתחומי אחריותם.

(ד) שיקום מונע בבית סוהר יינתן בהתאם לתכנית שגובשה על ידי מערך השיקום בבתי

הסוהר, ובלבד שלפי הערכת מסוכנות שנערכה לגבי עבריו המין, יש בשיקום המונע כדי להפחית את רמת המסוכנות הנשקפת ממנו לביצוע עבירות מין נוספת, ועבריו המין הסכים להשתתף בתכנית כאמור; ואולם מערך השיקום בבתי הסוהר רשאי לקבוע תנאים מקדמיים לביצוע תכנית לשיקום מונע ואת המועד לתחילתה, בהתאם לצרכיו הטיפולים של האסיר.

גיבושו ופרסומו של נהל לטיפול בעברייני מין במסגרת הכלא מהוה חלק מחובותיהם של שב"ס והשר לביטחון פנים במסגרת יצירת תכניות לשיקום מונע של עברייני מין, כנדרש בחוק. מעבר לטענה הכללית כי הכללים שנקבעו בנהל אינם הגיוניים, לא הוצג בפני כי האמור בנהל, שגובש ע"י גורמי שיקום, אינו משקף אמות מידה מקצועיות וראויות. חזקת תקינות הפעולה המנהלית ולפיה הנהל גובש ע"י הגורמים המקצועיים ובהתאם להוראות החוק לא נסתרה. לא מצאתי כל עילה לקבוע כי נפל פגם בעצם גיבושו של הנהל ובתנאיו.

יוער בהקשר זה, ובשולי האמור, כי למעשה מצוי היום הנהל בהליכי אישור סופיים ע"י השר הממונה. לאחר שיאושר סופית, וככל שמבקש העותר או גורם אחר לתקוף את הנהל, הרי שיהיה מקום לפנות בעתירה מתאימה המופנית כנגד החלטת שר, הכל בהתאם לחוק, לסדרי הדין ולכללי הסמכות העניינית לתקיפת החלטות מסוג זה. ענין זה יוכל להישקל ע"י העותר בבוא העת.

אוסף עוד כי בפסיקה בעבר כבר צוינה לא אחר חשיבות קביעה של נהלים ברורים שישקפו מדיניות אחידה כלפי אסירים, זאת כדי למנוע טענות בדבר אפלה או מתן יחס מועדף לאסיר זה או אחר. בהתאם גיבושו של נהל והחתמתו של אסיר על התחייבות להשתלב בהליך טיפולי בהתאם לנהל, היא גישה ראויה בהתאם לדין, לחובות שב"ס לפעול בהתאם לכללים ידועים מראש, ולהלכות הפסוקות.

לא מצאתי כי נפל פגם בעצם ההחלטה שהתקבלה בהתאם לנהל. העותר הפר את כללי ההתנהגות במחלקה הטיפולית, כללים אליהם התחייב בחוזה חתום על ידו, עת נקלט להליך הטיפולי. לעותר ניתנו הזדמנויות לשפר את התנהגותו והוא לא עשה כן. אותו אירוע אלים בגינו הורחק מהמחלקה הטיפולית אינו בגדר של אירוע מבודד ויש לראותו על רקע ההפרות הקודמות של כללי התנהגות, כמפורט בתגובת שב"ס. ההחלטה לאכופ נהל באופן אחיד ושוויוני כלפי אסירים, ובמקרה זה כלפי העותר, היא לא רק החלטה עניינית וסבירה שהתקבלה בהתאם לסמכויותיו של שב"ס, אלא היא גם החלטה ראויה המשדרת מסר לעותר ולכלל האסירים בכל הנוגע לאכיפת הנהלים בתכנית השיקום המונע. בהתאם, לא מצאתי כל עילה להתערב בהחלטה כפי שהתקבלה בעניינו של העותר.

אשר על כן דינה של העתירה להידחות, וכך אני מורה.

עם זאת, והגם שהעתירה נדחית, מצאתי לנכון להעיר כי יש טעם בטענת ב"כ העותר כי הותרת המצב בו מצוי העותר למשך שנה ללא כל תכנית טיפולית אינו משרת כל תכלית. בהתאם ראוי הוא כי בפרק זמן זה תיבחן ע"י גורמי שב"ס האפשרות לשלב את העותר בתכנית טיפולית אחרת, במסגרת הכלל בו הוא שוהה כעת, וזאת כדי שלא ימצא ללא כל מסגרת מסייעת למשך תקופה ממושכת. עניין זה מסור לשיקול הדעת של גורמי שב"ס וראוי שהנושא יישקל על ידם.

בכפוף לאמור, העתירה נדחית. אין אלא לקוות כי בחלוף שנה מהרחקתו מהתכנית יפגין העותר התנהגות טובה שתאפשר את קליטתו לתכנית הטיפולית שוב, הכל בהתאם לשיקול דעתם של גורמי הטיפול וסמכויותיהם.

המזכירות תשלח עותק פסק דין לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ד אייר תשע"ו,
22 מאי 2016, בהעדר
הצדדים.
ר' שפירא, ס. נשיא